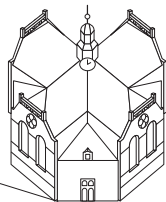

Noorderkerk concerten

zaterdag 22 september

Animato kwartet

Shin Sihan viool

Tim Brackman viool

Elisa Karen Tavenier altviool

Pieter de Koe cello

Joseph Haydn 1732 – 1809

Strijkkwartet No. 5 in f, Op. 20, Hob. III: 35

I. Allegro Moderato

II. Minuetto

III. Adagio

IV. Finale: Fuga a due Soggetti

Felix Mendelssohn – Bartholdy 1809 – 1847

Strijkkwartet nr 2 in a, opus 13

I. Adagio. Allegro vivace

II. Adagio non lento

III. Intermezzo: Allegretto con moto. Allegro di molto

IV. Presto. Adagio non lento

Het **Animato kwartet** bestaat uit Shin Sihan (1994), Tim Brackman (1993), Elisa Karen Tavenier (1996) en Pieter de Koe (1994). Het is één van de meest veelbelovende jonge strijkkwartetten in Nederland en geeft regelmatig concerten in binnen- en buitenland. Zalen waar zij gespeeld hebben zijn o.a. de kleine zaal van het Concertgebouw, de Casa da Música in Porto en de Hertz zaal in Tivoli Vredenburg.

Kort na hun oprichting kreeg het kwartet in Brazilië een onderscheiding voor 'Artistieke Excellentie' voor hun performance tijdens het 'Festival International de Inverno de Campos do Jordao' en in datzelfde jaar bereikte het Animato kwartet als publieksfavoriet de finale van het

Huischroniqueur Herbert van Hasselt houdt na afloop van dit concert een pilaarpraatje. Verwacht prachtige anekdotes over de roemruchte geschiedenis van Amsterdam, de Noorderkerk en natuurlijk muziek. Herbert was voorheen directeur van de Amsterdamse Oude Kerk

Na afloop van het concert bieden wij u graag een kopje koffie of thee aan in de kerk!

Grachtenfestival concours (2014). Ook was het kwartet finalist van de Storioni Toonzaal prijs (2017). In December (2017) nam het kwartet de strijkkwartetstipendium van het Kersjes Fonds in ontvangst in de kleine zaal van het concertgebouw Amsterdam.

Het kwartet gaat regelmatig naar sessies van de 'European Chamber Music Academy' (ECMA) waar ze intensief begeleid worden door Hatto Beyerle en Johannes Meissl. Hiernaast volgt het kwartet lessen bij Eberhard Feltz als onderdeel van de 'Nederlandse Strijkkwartet Academie' (NSKA). Masterclasses heeft het kwartet gevolgd bij o.a. Alfred Brendel, Ásdís Valdimarsdóttir, Jan Willem de Vriend en Gerhard Schulz.

Het Animato Kwartet heeft het voorrecht om muziek te maken op prachtige instrumenten. Shin speelt een viool gemaakt door Nicolò Amati (1675, Cremona), in bruikleen bij een particuliere sponsorschap. Tim's viool is gemaakt door Johannes Theodorus Cuypers (ca. 1750, Den Haag), in bruikleen van dhr. Philip de Jong uit Amsterdam. Elisa Karen speelt een altviool gemaakt door Marino Capicchioni (1965, Rimini) en Pieter speelt een cello gemaakt door Johannes Theodorus Cuypers (1775 – 1780, Den Haag), beide in bruikleen gegeven door het Nationaal Muziek-instrumentenfonds.

Joseph Haydn 1732 – 1809

Strijkkwartet No. 5 in f, Op. 20, Hob. III: 35

In de periode 1765 – 1790 componeerden zowel Haydn als Mozart zogenoemde 'Sturm und Drang' werken, meest in mineur toonaarden. Deze vroegromantische composities zijn kwalitatief echte uitschieters in het toch al zeer hoogwaardige oeuvre van de twee meesters. Voorbeelden zijn o.m. de symfonie nr 40, KV 550 en het strijkkwintet nr 4, KV 516 van Mozart en de symfonieën nrs 39, 44, 45 en 49 van Haydn. In deze bijzondere werken laten de componisten hun persoonlijke emoties min of meer de vrije loop. Dat was niet de gewoonte in de klassieke stijlperiode. Van klassieke kunstenaars werd verwacht dat zij schoonheid, eenvoud, noblesse, tentoon spreidden en zich afzijdig hielden van privégevoelens. Meestentijds voldeden Mozart en Haydn aan die verwachting, maar soms konden of wilden zij zichzelf niet wegcijferen en gaven zij uiting aan minder opgewekte zielenroerselen.

Het strijkkwartet in f opus 20 nr 5 uit 1772 is typisch zo'n product uit de reeks 'Sturm und Drang' composities van Joseph Haydn. De componist had inmiddels een zodanige positie aan het hof van de Esterházy's verworven, dat hij zich kon permitteren soms iets te schrijven, dat buiten de gevestigde orde viel. In de serie van zes kwartetten, opus 20, ook wel de Zonnewartetten genoemd, vanwege de zon als vignette op het titelblad van de uitgave door Hummel, veroorloofde Haydn zich flink met het medium strijkkwartet te experimenteren. Het zijn niet langer louter diverterende muziekjes met een hoofdrol voor de primarius, maar serieuze composities, waarin voor elke solist een gelijkwaardige positie is ingeruimd.

Het eerste deel, *Allegro moderato*, is een ernstig discours van vier strijkers. Zeker in het hoofdthema kan er geen lachje af. Het neventhema is iets minder zwaar op de hand. Toch blijft de stemming het hele deel lang behoorlijk bedrukt. Het Menuetto is al even serieus. Menuet en trio gaan ongemerkt in elkaar over. Het Adagio heeft het karakter van een siciliano. De *Finale* heeft als nadere aanduiding *Fuga a due Sogetti*, wat wil zeggen dat het een dubbelfuga is met twee onderwerpen. Het eerste thema is geleend van Händel. Het tweede, eigen thema is iets minder streng van toon.

Felix Mendelssohn – Bartholdy ^{1809 – 1847}

Strijkkwartet nr 2 in a, opus 13

Terwijl tijdgenoten druk in de weer waren met het uiten van hun typisch romantische, op zichzelf en op de eeuwigheid gerichte gevoelens, wijdde Felix Mendelssohn zich aan de studie van grote werken uit de barok. Hector Berlioz merkte op: “Il aime un peu trop les morts”, daarbij doelend op de intense belangstelling die de componist voor de haast vergeten oratoria van zijn voorganger Johann Sebastian Bach aan de dag legde. Toch was deze constatering slechts de halve waarheid. De estheticus Mendelssohn was wel degelijk een kind van zijn tijd en dus vatbaar voor invloeden van toonaangevende contemporaine componisten. In het bijzonder de grensverleggende laatste strijkkwartetten van Ludwig van Beethoven, die zojuist waren uitgegeven, trokken evenzeer de aandacht van de componist. Hij voelde zich direct geroepen om zelf ook iets soortgelijks, maar dan in een eigen, minder weerbarstige stijl te creëren. Binnen twee jaar (1827/1829) kwamen respectievelijk de strijkkwartetten in a en Es tot stand. Veel later zouden nog vijf andere strijkkwartetten volgen. Het in de werkencatalogus als opus 13 geordende 2e kwartet in a klein is chronologisch het eerste kwartet, terwijl het 1e kwartet, opus 12 in Es uit 1829 in feite het tweede werk is. Het opus uit 1827 verraadt de onmiskenbare invloed die het in dezelfde toonaard geschreven strijkkwartet opus 132 van Van Beethoven op de jonge componist moet hebben gehad. Met name de hoekdelen hebben overeenkomstige karakteristieken. Toch mag het werk geenszins worden afgedaan als een gepolijste kopie van Van Beethovens machtige opus; daarvoor is dit in een cyclische vorm gestructureerd de kwartet te origineel van opzet.

De langzame openingsmaten van het eerste deel bevatten een drietonig motief dat Mendelssohn ontleende aan het lied ‘Frage’, dat hij eerder in 1827 met Pinksteren had gecomponeerd. Dit telkens in verschillende gedaantes weerkerende motief op de woorden ‘Ist es wahr?’ is het cyclische element in het kwartet. Nadat in het ontroerende Adagio de vraag ‘Is het waar?’ meermalen op een rustige, haast naïeve toon is gesteld, barst een nerveus *Allegro vivace* los dat in zijn ademloze agitatie de rusteloosheid verklankt van een geraakte adonis. ‘Is het waar, is het waar, echt, echt?’, schreeuwt de ongelovige uit. Het adrenalinepeil stijgt naar grote hoogte. Het speelse neventhema kan de spanning ternauwernood compenseren. Het veel kalmere Adagio *non lento* borduurt voort op de muzikale gedachten uit het Adagio van het openingsdeel. De rust wordt halverwege onderbroken door een fugatische passage waarin de ‘Frage’ het wankele evenwicht opnieuw dreigt te verstoren. Het deel eindigt vredig in hoger sferen. Het Intermezzo is een lieflijk *Allegretto con moto* met in het midden een speels trio in de geest van een vluchtige elvendans, waar Mendelssohn het patent op had. Even is de ‘Frage’ terzijde geschoven. Maar in deel vier, Presto, voert de knagende onzekerheid weer in alle hevigheid de boventoon. Het fugatische thema uit het tweede deel verschijnt in een ritmisch opgepepte spookgedaante. Het woelt en maalt onder de hersenpan van de rusteloze. ‘Is het waar, is het waar?’ Na alle opwinding brengt een recitatief van de eerste violist de verliefde weer tot zinnen. Het kwartet besluit zoals het is begonnen. De cyclus is rond. Het is gelukkig ‘echt’ waar!

Han van Tulder (www.hanvantulder.nl)

Muziek in de Noorderkerk:

de perfecte zaterdagmiddag in hartje Amsterdam.

Doe boodschappen op de biologische Noordermarkt, eet de beste appeltaart van Amsterdam bij Café Winkel en geniet van een uur concert in de Noorderkerk.

Volgende Noorderkerkconcerten

29 september Johannette Zomer

6 oktober Rembrandt Frerichs

De Noorderkerkconcerten worden mogelijk gemaakt door:

AE amsterdams
fonds voor de
kunst

**FONDS
PODIUM
KUNSTEN**
PERFORMING
ARTS FUND NL

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS
De kunst van het geven

P.W. Janssens's Erven'sche Stichting

J.C.P. STICHTING
jong talent, cultuur & podia

BERGH STOOP & SANDERS
ADVOCATEN

Het Kersjes Fonds

SEC
Stichting Educatie en Cultuur
The Gift That Walked by Himself

PRINSELIJK
GEBONDEN

 noorderkerkconcerten
 noorderkerkconcerten.nl
 info@noorderkconcerten.nl

MET DANK AAN: Dille en Kamille, De Boerenmarkt en alle vrienden van de Noorderkerkconcerten'.
Noorderkerkconcerten is zeer erkentelijk voor de steun van de leden van de Noorderkring.